

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälekandja

Tellimise hind 1936. a.:

A-stas postiga . . . Kr. 1.50
 Poolaastas „ 0.75

Ilmub 1 kord kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsusetteinijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe tallituses.
 Tolmetus ja tallitus: Tallinn, Kopli tän. 7-a. Telef. — Balti keskjaam 3-57

Kirjutuste hinnad
 10 senti linn., veeru lauses.
 Tähtsiti 50 prots. kallim.

Nr. 1

12. veebruaril 1936. a.

XIII aastakäik

Miks hääletame rahvuskogu kokkukutsumise poolt.

23., 24. ja 25. skp. astuvad riigiteenijad ühes kõigi teiste teadlike kodanikega hääletamiskastide juure, et jälle kord avaldada oma arvamus põhiseaduse muutmise küsimuses. Otsustamisel on seekord riigivanema ettepanek rahvuskogu kokkukutsumiseks, kelle ülesandeks oleks „vastu võtta vajalikud parandused maksvas Eesti Vabariigi põhiseaduses, või vajaduse korral töötada välja ja võtta vastu uus põhiseadus“.

Enne otsuse andmist peab iga hääletaja loomulikult jõudma selgusele, kas ja miks maksva põhiseaduse parandamine on tarvilik. See ei tohiks ühelegi kainelt mõtlejale inimesele olla raske. Ilma et meil tarvitseks laskuda põhiseadus-õiguslikesse peensustesse, tuleme vaid meele, et maksev põhiseadus tegelikult kogu riigivõimu koondab üheainsa isiku — riigivanema kätte. Ei valitsus, ei riigikogu ei suuda seda kõikvõimsat riigivanemat tema tegevuses nimetamisväärselt korrigeerida, tasakaalustada; ta võib täie õigusega ütelda, nagu mõni muistne absoluutne monarh — nii tahan, nii teen! Kas võib niisugune olukord kindlustada meie rahvale ja riigile rahu ja õnnelikkust tulevikku? Kindlasti mitte!

Meie teame ajaloost ja võime ka kaasajal näha, kuidas rahva laialised massid end pimestada lasevad vastutustundeta demagoogidest, kuidas nad pimesi valmis on uskuma nende kõlavaid kuid petlikke lubadusi ja neid aitama võimu juure. Ja kui see võim sealjuures on nii absoluutne, nii piiramatult, nagu ta on meie praeguses põhiseaduses, kes võib siis ütelda ette, millisesse kuristikku niisugune demagoog võib juhtida riigi ja rahva!

Kujutame vaid ette, et meil Eestis oleksid selle piiramatult võimu juure pääsenud maksva põhiseaduse koostajad vapslikud seiklejad, kes tagasi ei pörganud katsest süüdata Eestis kodusõda. Läänud aasta 8. detsembril mässukatsele oleks see ju kergesti võinud järgneda. Kas võib keegi vastutada selle eest, et niisugusel korral mõne aasta pärast, kui see nii kaua oleks kestnudki, meil veel oleks olnud

oma iseseisev, nii poliitiliselt kui ka majanduslikult, Eesti riik?

Kui lähedale kuristikku äärele vapslik liikumine meie riiki juba viimas oli, seda selgitas meile hiljuti väga veenvalt välisminister oma raadio-kõnes, kus ta märkis, et need mehed ja organisatsioonid teisel pool Soome lahte, kes meie vapse varustasid mässukirjanduse, käsigranaatide, revolvrte ja dünamiidiga, ei teinud seda mitte Eesti riigi huvides — kuigi see huvi oleks nähtud nende vaatevinklist, — vaid nende siht oli viia meid vastu välisvõimustele. Nende meeste ihad ulatavad üle oma riigi piiri ja kui nad oma abi ei keelanud meie mässumeestele, siis tehti seda loomulikult tingimusel, et riigipöörde õnnestumise puhul Eestis, siit omakorda oleks abistatud ja toetatud neid nende eesmärkide taotlemisel. Välisministri tõendusel üks vangistatud mässumehi olevat koguni tunnistanud, et nende juht küsimusele, mis siis sünnib, kui sisemäss Eestis välja kutsub konflikti mõne välisriigiga, vastanud olevat, et appituliatega väljastpoolt on juba kokku lepitud.

Paremat illustratsiooni sellele, kuhu võiks riigi viia ühe isiku piiramatult võim, on raske soovida. Juba enne, kui veel ollakse võimule saadudki, sobitatakse kokkuleppeid välisorganisatsioonide ja -võimudega riigi kiskumiseks seiklustesse, millede tulemust igale terve aruga inimesele raske pole näha ettel. Piiramatult võimu andmine ühe isiku kätte pole aga kardetav mitte ükski niisugusel äärmuslikul, otse riigivõimustõrjel juhul. Ajalugu pakub jällegi küllalt nähteid rahvaste elust, kus inimene, keda üldiselt tuntakse tasakaalukana ja hästi kogenuna, suure võimu juure saades kaotab pea. Hra riigivanem kirjeldas seda nähet hiljuti järgmiselt: „Võimul on see kaldumus, et ta tahab end laiendada, tahab suuremaks minna ja kõikiteisi võime, kes on kõrval, oma alla võtta“.

Et niisugust olukorda ei saaks tekkida, selleks on riigiteadus välja töötanud igale

võimule tema piirid. Ja põhiseadus on see, kes need piirid tõmbama peab, kes igale võimule peab looma teda tasakaalustava võimu, kes tegevusse astub, kui teine lahku riigi huvide tasapinnalt. Meie praegune maksev põhiseadus seda ei tee, tema annab peaaegu piiramatult võimu ühe isiku kätte. Ja oleneb siis täiesti sellest isikust, kuhu ta riigi ja rahva juhib — kas kuristikku või vastu õnnelikkudele aegadele. Viimasel juhul võib tema järeletulija viie aasta pärast selle kõik jälle hävitada. Tohiks olla enam kui selge, et niisugust õnnemängu ühe riigi saatusega lubada ei tohi. Rahvas ei tohi olla mängukanniks ühe inimese käes.

Eesti rahvas riiki luues ei soovinud maksma panna niisugust riigikorda, kus valitsenud oleks üks inimene; tema andis võimutäie saajapealise riigikogu kätte. Kuid et viimanegi polnud mingisuguse teise organiga tasakaalustatud, ei annud seegi olukord küllalt soodsaid tagajärgi. Ja kui nüüd muudetud põhiseadusega on kaldutud teise äärmusesse ja piiramatult ning tasakaalustamatu võim antud ühe isiku kätte, siis pole sellest, nagu nägime, loota mingisugust õnnistust riigile, veel vähem aga põhjust arvata, et seesugune olukord vastaks rahva tõelisele tahtele. Eesti rahvas on minevikus juba küllalt kaua äganud piiramatute võimude, külli võoraste, ikke all, on tundnud küllalt kaua, mis tähendab võoras surve, pole seepärast alust arvata, et ta nüüd jälle tagasi igatseks samasuguse surve alla, olgugi et see alul võiks olla oma rahvusest võimumehe surve; nagu nägime, võiks sellele peagi järgneda võoraski ike. Ei, eesti rahvas peab jääma oma riigis kõrgeimaks võimuallikaks ja neil, kes seda võimu tema nimel käsitavad, peab puuduma võimalus ja ahvatluski selle võimu kurjasti, rahva huvide vastaselt kasutamiseks. Et praegu maksev põhiseadus sellele nõudele ei vasta, tuleb ta paratamata muuta.

Võimaluse praegu maksva ja rahva huvidele mittevastava põhiseaduse parandamiseks

pakubki 23, 24. ja 25. skp. rahvale otsustamiseks esitatud riigivanema ettepanek rahvuskogu kokkukutsumiseks. Rahvale ei esitata seekord valmis põhiseadust vastu võtmiseks. Rahvas oma vabalt valitud esindajate kaudu ise peab alles läbi kaaluma ja otsustama, mis ja kuidas maksvas põhiseaduses muuta. Üldiseks juhtnööriks jääks talle vaid rahvahäältsel olevas riigivanema otsuses antud eeskiri: „Põhiseaduse parandamisel või uue põhiseaduse väljatöötamisel tuleb Rahvuskogul võtta juhtnööriks, et Eesti jääb rahvavalitsuslikul alusel valitsetavaks Vabariigiks, kus kõrgeim võim on rahva käes ja et Eesti riiki juhivad valitvad riigipea tema poolt ametisse kutsutava valitsuse ning kahekojalise rahvaesinduse tasakaalustatud koostööl.“

Eesti riik peab seega igal juhul jääma vabariigiks, kus kõrgeimaks võimuallikaks on rahvas. Riigi juhiks peab olema valitvad riigipea, kes kutsuvad ametisse ka valitsuse. Rahvaesindus peab uues põhiseadus olema ettenähtud kahekojaline; rahvaesinduse ja valitsuse koostöö peab olema vastastikkü tasakaalu viidud; ei või olla piiramatu võimutäie andmist ühele kui teisele.

Missugustel alustel rahvaesinduse valimine peab sündima, selleks rahvahäältsel tulevas riigivanema otsuses eeskirju ei sisaldu, see

jääb rahvuskogu otsustada. Kas rahvaesindus peaks olema ühe- või kahekojaline, selles võivad arvamised lahku minna, kuid selle tõtu ei tohiks veel kellelgi tekkida kahtlusi rahvuskogu kokkukutsumise poolt hääletamiseks. Ühekojalise rahvaesinduse pooldajad peavad mõtlema sellele, et see on võrdlemisi kõrvaline küsimus; nii ühel kui teisel lahendusel on omad hääd küljed kui ka puudused. Oluliseks on ja jääb ikkagi see, kas Eesti riik peab saama jälle demokraatlikuks, rahvavalitsuslikuks riigiks, või peab ta jääma piiramata võimuga üksiku isiku valitseda. Ja siin ei saa kahte otsust olla, siin peab iga tõsine eestlane, kellele meie riigi ja rahva tulevik südamel ühinema hra riigivanema deviisiga: „Seda võitluselippu, mille oleme ülesse tõstnud, et riiki hädaohu eest kaitsta, seda lippu ei lase me enne langeda, kuni oleme jõudnud sinna, kuhu oleme seadnud tee lõppsihi — meie riikliku, demokraatliku korra uuestielustamise, uuele alusele seatud kõrgemate asutuste tasakaalustatud tegevuse ja rahuliku ning kindla riikliku korra juurde. See on siht ja sinna püüame. Seismajäämist ei ole, ikka edasi!“

Ja esimene sammu selleks astume, kui 23., 24. ja 25. skp. läheme ja hääletame rahvuskogu kokkukutsumise poolt.

Sünnipäevalapse sisukas kõne võeti vastu suure aplausiga.

Jäi mulje, et juubilar pole mitte ainult praktilise rakendusoskusega suur administraator, vaid ka kaasteenijate ja alluvate poolt armastatud kolleeg ja ülemus.

V. Laak'i aktusekõne kokkuvõte.

„Tänane juubilar Gustav Jallajas sündis 29. detsembril 1875. a. Kastre-Võnnu vallas. Lõpetas Tartu reaalkooli 1894. a. Oli vabatahtlikuna vene sõjaväes, kust vabanes tagavaraväe lipnikuna 1895. a. 4. märtsil (v. kal.) 1896. a. astus postiteenistusse, teenides Riia ringkonnas 2 aastat. 1898. a. läks Aleksander III elektrotehnika instituuti, mille lõpetas 1903. a. I järgu elektri-insenerina. Nimetati Irkutski telefonivõrgu ülemaks, hiljem Kaug-Ida telegraafi kontrolööriks. Peale Jaapani sõda nimetati Vilno telegraafi kontori ülemaks, 1908. a. Kurski posti-telegraafi kontori ülemaks, 1912. a. Taškenti, Turkestani posti t.-t. ringkonna ülema abiks. Lahkus postiteenistusest 1914. a., oli Turkestani kontrollpalatis vanem revident kuni 1920. a., mil tuli Eestimaale. Siin nimetati juubilar Teedeministeeriumi vanemaks inseneriks, hiljem postivalitsuse ülema abiks. 1922. a. teedeministeeriumis posti t.-t. inspektor, pärast tise nimetusega nõunik ja postivalitsuse direktor arvates 3. septembrist 1924. a.

Pole võimalik lühikeses pidukõnes ette tuua juubilarit elu ja tegevust üksikasjalikult, vaid katkendlikult ja üldjoontes.

Meie juubilar on põhjaliku haridusega, suure loogilise mõtlemisvõimega, on n.-n. mõistuseinimene, s. o. ta peab seda õigeks ja tegutseb selle järgi, mis mõistus talle selgeks teeb ja mida ta loogiliselt tunnistab, eemaldades hingeluu nähetest tekkivad tunnetused. On sirgejooneline ja plaanikindel, kuid selle juures mitte südametu, vaid kohtleb kõiki ühetaoliselt, viisakalt ja südamlikult. Nende omaduste tõttu Kurski postiljonid 1912. a. juubilarile antud auaadressile panid lause: „Õnnelikud on need alamad, kes Teid oma ülemana omavad“. Juubilar tunneb teaduse laialatustikkust ja inimese võimeid, ta ei võta ühesuguse põhjalikkusega kõiki mõistusega haaratavaid maailma asju, ta peatähelepanu objektideks on nähted, mis lasevad endid konkreetselt mõõta ja arvudes väljendada. Juubilarit peavõttesandeks elus on olnud ühiskondliku töö korraldamine, ratsionaliseerimine, s. o. mooduste leidmine, kuidas saada minimaalse jõu ja aja kulutusega maksimaalseid töö resultate. Juubilar oskab oma teadmisi praktiliselt kasutada. Ta on suur analüütik kui ka süntetik, ta on ka elu raskematel silmapilkudel tasakaalukas, tagasihoidlik ja külmavereline, lootes alati vaid oma abile. Juubilar on suur administraator, ta oskab jaotada küsimused alalikkidesse nende tähtsuse kohaselt, võttes peaküsimustes kiirelt põhimõttelise seisukoha, psüühiliste juures mitte targutades, andes üksikasjad alluvate hooletaks, tulemusi hiljem kontrollides. Asjad ehtekande viis pole talle oluline, ta püüab ehtekantava asja mõtte lennult ja teeb juba enne otsuse, kui ehtekandja oma põhjendused on lõpetanud. Juubilar on tasakaalukas, ta ei sallii tülitsemist, ta kuulab ära teise arvamise, kuid hoiab kinni oma hinnist. Ta on teenijate soovidele võimaluste kohaselt vastutulelik, andestab väiksemad süüid, ei osuta suurt tähelepanu inimeste loomuomaduste vigadele.

Dir. Gustav Jallajas 60-aastane.

29. detsembril 1935. a. sai postivalitsuse direktor G. Jallajas 60 aastaseks.

Teenijate ringis tekkis juba aegsasti mõte seda päeva väärikalt tähistada, seda enam, et direktor on alati tähelepanelikkusega teenijatele-juubilaritele õnne käidul soovimas nende tähtpäevadel. Kutseühingu keskjuhatusel sekretariaadist ja asjajuhuvilistest teenijatest moodustati selleks korraldav toimikond.

29. detsembril kell 17 oli korraldatud toimikonna poolt juubilarit auks konservatooriumi saalis pidulik aktus. Aktusel pidas kõne Vassili Laak, tervitusi ütlesid: teedeministri abi K. Jürgenson, kaitseliidu malevkonna pealik kaptn. Klaar, kutseühingu keskjuhatusel nimel A. Grünberg, tehnilise kutseühingu nimel Merilaid, ametnike kogu poolt Nilsson, postival. teenijate poolt P. Toomsalu, „Postisarve“ nimel Kroon; Kutseühingu Tallinna osak. laulukoor hra Laurimaa juhatusel kandis ette koorilaulu, pr. Sõnajaal soololaule ja prl.

Sõnajaal klaveri-soolo. Saal milles üle 300 kohta, oli tulvil. V. Laak oli oma kõne valmistanud väga tavavalt, öeldes selles ära kõik juubilarit teened ja iseloomujooned.

Peale Laak'i peakõnet (kokkuvõtte milles toome eraldi) andis korraldava toimikonna nimel J. Martens juubilarile teenijate poolt kingituse. Juubilar tänas oma vastukõnes kõiki, kes on teda õnnitlenud sünnipäeva puhul. Märkis, et kui poleks teenijad tema ratsionaliseerimisele kaasa aidanud, siis poleks ka tema üksi midagi saanud teha. Edasi avastas juubilar oma eluvaate, elu mõtte ja inimese suhtuvuse loodusesse, selgitades põhjusi, mis on teda viinud töö ratsionaliseerimisele. Juubilar võrdles inimest ja inimelu loodusega, leides et füüsilised kui ka hingelised nähted alluvad ühisele loodusele, looduseadusele, looduseadusele on maksvad ka ühiskonna elu kohta. Raadiot näit. segavad kõrvalmõjud, andes disharmoniat. On segajad kõrvaldatud, mis praegusel ajal võimalik, siis saame harmoonilised helid. Inimese korrapärasust, harmoonilisust, elu segab majanduslik olukord. Ainult siis on inimese elu korralik, harmooniline, kui tal on kõik tarvidused rahuldatud. Õpetlased peaks teaduslikult välja uurima inimese harmoonilist elu segavad ja soodustavad tegurid. Segavate tegurite kõrvaldamine peaks sündima looduseadusega ettemääratud piirides ja suunas, kuna vastupidiselt toimimine toob kannatust, muret ja verevalamist.

Üks abinõu segamiste kõrvaldamiseks oleks see, et iga inimene töötaks ja tegutseks kohal, milleks ta kõige sobivam, s. o. õige inimese õigele kohale, ja seda saame töö ratsionaliseerimisega. Kuna selle täiel määral läbiviimine võtab aega aastasadu ja -tulandeid, siis praeguse aja esimese ülesanne oleks inimestele tööd kergendada nii palju kui see võimalik olude juures, kus kõik pole õigele kohale paigutatud oma teadmiste ja oskuste kohaselt.

dele. Juubilar on teeninud postiametkonnas ligi 40 aastat ja tunneb seda tööd põhjalikult. Juba Venemaal, Turkestanis teenides, tegi ta töö ratsionaliseerimiseks ettepanekuid, millega ei arvestatud, mille tõttu juubilar postiteenistuses lahkus.

Eesti Vabariigi ajal on juubilar juhtinud postiametkonna töö ratsionaliseerimist järgmistel põhimõtetel:

1) post-telegraaf ja telefon peavad olema rahvale ühtlaselt kättesaadavad, nii maal kui ka linnas, kusjuures esikohal on üldhuvide rahuldamine,

2) ametkonna aparaat olgu nii korraldatud, et tasutakse ainult tehtud töö, mitte töö tegemiseks kulutatud aeg,

3) kontaktis töötamine rügi kui ka omavalitsusasutustega.

Juubilari võime õigusega nimetada Eesti Tayloriks, kes kuulub meie plaanimajanduse pioneeride hulka. Juubilari poolt on maksimaalselt pandud postiametkonnas töö-

normid. Töö hulk asutustes annab töötajate arvu. Kuigi töö ratsionaliseerimine pole veel lõpul, võime siiski öelda, et tänu juubilari elutööle, Eesti postiametkond oma tööviisides pole halvem parematest välismaade ametkondadest.

„Võidab see, kel tugevamad närvid“ ütles Ludendorff — Saksa väejuht. Juubilaril on tervis hea ning närvid korralduslikult funktsioneerida, selleks peaks hoolitsema selle eest, et ametkonnas närvikava elustaja — tänane juubilar — püsiks veel kaua omal kohal.

Juubilar on astunud elu küpsemasse ikka, nüüdsest peale väheneb lennuga edasitõrjumine ja algab süvenemine. Juubilari mõttelaboratoorium võib anda veel suuri pärlid. Julgen öelda kõigi postiteenijate nimel juubilarile aitäh tehtud töö eest ja avaldan soovi, et juubilar püsiks veel kaua oma vastutusrikkal kohal, teenijaskonna kui ka rügi ja rahva üldiseks hüvanguks.“

tarvilik, seepärast ei tähenda „koosseisulise“ koha omamine alati veel eluaegset teenistustavahekorda.

Nende riigielarves arvuliselt märgitud ametnike kohtade kõrval on olemas veel teatud arv amekohti, mis elarves üksikasjaliselt märkimata, kuid ametnikega täidetud. Neid kohti, samuti ametnikke neil kohtadel, nimetatakse „ausserplanmässige“. Mõningad erandid välja arvatud, algab harilikult ametniku karjäär niisugusel „ausserplanmässiger“ — „väljaspool koosseisulisel“ kohal. „Väljaspoolkoosseisuliste ametnike palgu nimetatakse „diätteks“, neid endid selle järgi teisei ka veel „diäterideks“ (sõna „diädiid“ tuleb siin mõista ajalooliselt, mitte sõnasõnal, kus ta tähendab päevarahu. „Diädiid“ siinses mõttes on samuti kui „koosseisuliste“ ametnike põhipalgadki seadusega aastanormide suuruses kindlaks määratud ja kuuliste osadena väljamaksetavad).

Isikud, kes teatud aladel praktiliseks ettevalmistuseks asutuste teenistusse võetud, nimetatakse „ametniks ettevalmistusteenistuses“ (Beamte im Vorbereitungsamt) või „ametikaspirandiks“ (Beamtenanwärter). Need ametnikud palgaseaduste alla ei kuulu ja neile maksetakse teatud väikest tasu, mille suurus oleneb teenistusalast, millele nad ette valmistuvad ja ka ettevalmistusaja kestusest.

Põhipalk (Grundgehalt) moodustab „koosseisuliste“ ametniku palga tähtsama osa. Põhipalka ühes korterliisitasuga nimetatakse üldiselt ka „das Gehalt“ (palk) või „das Dienstlohn“ (teenistustasu). Põhipalkade suuruse järgi jaotatakse ametnikud palgagruppidesse (Besoldungsgruppen). Viimased omakorda jagunevad gruppidesse tõusvate palgadega ja kindlate palgadega. Tõusvate palgadega palgagruppides on peale väikseima alguspalka veel ette nähtud teatud arv astmeviisi tõusvaid põhipalku, kusjuures kõrgeim aste moodustab vastava grupi lõppupalka. Üksikuid astmeid nimetatakse teenistusvanuse astmeiks (Dienstalterstufen). Tõus ühest astmest teise sünnib kahe aasta tagant. Vahe kaheastme põhipalka vahel nimetatakse „teenistusvanuse lisatasuks“ (Dienstalterzulage). Palgagruppe kindlate põhipalgadega on väga vähe ja need on ette nähtud ainult kõrgemate ametnike jaoks, kuhu satutakse ainult ametnikkõrgenduse teel.

Astmete arv üksikuis palgagruppides on väga kõrv, olles 5 kuni 11. Varem olid teenistusvanuse lisatasu grupi esimesis astmeis enamasti suuremad kui viimaseis eluastajendada ametnikel juba nooremis eluastajend jõuda rahuldava sissetulekuni ja nii võimaldada temale iseseisva majapidamise sisseadmist ja abiellumist. Maksva palgaseadusega aga on vahe palgagrupi alg- ja lõppupalka vahel võimalikult ühesuurustes osades astmete vahel ära jaotatud.

1909. a. palgaseaduse järgi oli 82 tõusvate ja 22 kindlate palgadega palgagruppi; sellele lisaks veel 10 eripalgagruppi välisteenistuses. Ühes kõigi eripalgaseadustega oli tol ajal kokku 180 palgaklassi. 1920. a. palgaseadusega vähendati aga kõigi tõusvate palgadega gruppide arv 13 ja kindlate palgadega gruppide arv 7-le, kuigi selle seadusega ühel ajal väga suures liidu (Reich) teenijate arv osariikide raudeste, tolli-, finants- ja postiteeniaste liidu teenistusse üleviimise tõttu. Kuid 1927. a. palgaseadusega jällegi suureneb gruppide arv tunduvalt, olles kõigil aladel kokku juba 58.

Niisugune palgagruppide arvu suur kõikumine pole muidugi juhuslik, vaid peegeldab väga selgesti seda mõju, mis ametnike suurendamissel olevate palgareformide elluviimise ajal olid omale kindlustada osanud. Riigikorra muutmisele järgnenud palgareformi puhul 1920. a. lootsid ametnikud palgagruppide arvu vähendamisega (nende nõudmine oli koguni ainult 10 gruppi tõusvate palgadega) ühest küljest võida parandada suure osa amet-

Riigiteenijate palkadest ja palgaprobleemidest välismaal.

3. Saksamaa.

Saksa ametnike palgaküsimus on nii laialt ulatuslik ja mitmekülgne, et selle põhjalikumat käsitlemist ei võimalda „Side“ piiratud ruum. Seepärast järgnev lühike ülevaade käsitleb ainult selle probleemi kõige olulisemaid ja meid kõige enam huvitavamaid küsimusi. Selle juures tuleb silmas pidada, et andmed, mis käesoleva ülevaate aluseks (Dr. Hans Völter. Die deutsche Beamtenbesoldung) on pärit 1931. a., s. o. enne praegust režiimi. Viimane on küll maksimaalselt pannud tunduvald muudatusi riigiteenistusoludes, palgaküsimuses siiski on olukord üldiselt jäänud endiseks. Edasi tuleb silmas pidada, et alamaal on käsitlet ainult avalikõiguslikus teenistusvahekorras olevate ametnike palgaolusid, eraõiguslikus teenistusvahekorras olevate isikute palgaolud, mis küll üldjoontes lähenevad ametnike palgaoludele, siin käsitlet pole. Lõpuks pole aga ka kõigi ametnike palgaolud Saksamaal ühtlaselt korraldatud. Saksamaa on teatavasti liitriik, kus iga osariigil (neid on 18) ja peale selle ka liidul on oma ametnikkond ja oma palgakorraldused; oma palgakorraldused on peale selle veel kogukondadel (neid on ca 60.000.) ja nende liitudel, kreisidel, provintsidel, ning igasugustel muudel avalikõiguslikel asutustel, nagu riigipank, riigiraudteed, üsuhingud jne jne. Andma mingisugune ülevaade kõigist nendest palgakorraldustest on muidugi täiesti võimata. Aga seda pole ka tarviski, sest kõik need korraldused oma olulistes osades on sarnased liidu (Reich) vastavate korraldustega. Seepärast käesolev ülevaade käsitleb peamiselt liidumametnike (Reichsbeamten) palgaküsimusi.

Ametivahekord (das Beamtenverhältnis) on põhimõtteliselt eluaegne. Eluaegsena ametivahekorda määramise eelkäib aga prooviteenistus või ülesöeldav teenistusvahekord (die Anstellung auf Kündigung). Üldreegliina peab viimane kestma vähemalt viis aastat; samuti ei saa eluaegsena ametivahekorda määrata enne 32 aasta vanuseks saamist. Edasi väärub märkimist meie riigiteenistusoludest põhjalik erinevus selles, et ametivahekord ei ole olnen mingisugusest ametist. s. t. kindlasti piiritletud ülesannete kompleksist, ega kohast; kuigi harilikult ametivahekorda (õigem ametniku vahekorda) määratavale korraga ka teatud amet määratakse, on viimane määramine ometigi täiesti iseseisev akt ja võib ka hiljem sündida; samuti

jääb ametivahekord ikkagi püsima, kui hiljem ametnik mõningail põhjusil ka ametikoha peaks kaotama (näit. asutuste ümberkorralduste jne. puhul). Eluaegses ametivahekorras olevat ametnikku on võimalik teenistusest vallahendada ainult teenistusliku süüteo pärast distsiplinaarkorras. Ülesöeldavast teenistusvahekorras olevate ametnike arv suhtub eluaegses teenistusvahekorras olevatega nagu 1:3 ja on umbes 300.000, kusjuures enamik neist on kogukondade ja liiduraudteede teenistuses.

Eluaegses teenistusvahekorras olevaid ametnikke võidakse, kui asutuste ümberkorraldamise tõttu amekohtade liik, kus antud ametnikud teenivad, hoopis ära kaob (mõne individuaalkoha kaotamine veel ei loe), ajutiselt pensioneerida; need moodustavad siis n.-n. „Wartestandsbeamten“, s. o. ametnikud ilma ametita. Ajutiselt pensioneeritud saavad palga — n.-n. „Wartegeld“ olenedes elenenud teenistusaaja kestusest ja osalt vanadusest. 10 aastase teenistuse järele on see 50% viimastest palgast ja tõuseb iga järgneva teenistusaastaga 2%, olles 25 teenistusaasta järgi 80%.

Muutub ametnik töövõimetuks või saab 65 aastaseks, on ta õigustatud saama pensioni; samuti saavad pensioni tema surma korral tema perekonnaliikmed. Pension on 10 aastase teenistuse järgi 35% ja tõuseb kuni 25 teenistusaastani 2% aastas, sealst edasi kuni 40 teenistusaastani aga 1% aastas ja võib maksimaalselt ulatada 80% viimastest palgast. Ilma pensioni õigusest (distsiplinaarkorras või enne 10 teenistusaastat) teenistusest vabastatud ametnikel ja nende perekondadele võidakse pension määrata armuannina (im Gnadenwege).

Edasi jagunevad saksa ametnikud kahte suurde liiki — „planmässige“ ja „ausserplanmässige“. Parlamendi — riigipäeva — poolt kinnitatud riigielarves on personaalkulude osas iga valitsemisala ja palgagrupi kohta eraldi ära märgitud palgasumma kui ka ametnike arv selles grupis. Sel viisil elarves märgitud amekohti nimetataksegi „planmässige“ või „Planstellen“ ja ametnikke, kes neile kohtadele määratud „planmässige Beamten“ või „Planstellen“ ja ametnikke, kes neile kohtadele määratud „ausserplanmässige Beamten“. Vabal võiks neid järelikult tõlkida „koosseisulisteks“ ametnikeks. Enamasti langeb ametniku „koosseisulisele“ kohale nime-tamine ühte tema kinnistamisega eluaegsesse teenistusvahekorda, ometi pole see tingimata

nike majanduslikku seisukorda, teisest aga suurte ametnike hulkade koondamisega üksikute gruppidesse luua kompaktsed massid, millistel kergem on saavutada võimalikke olukorra parandusi.

Mööduandev gruppide moodustamisel oli nõue, et ametnikud ühesuguse ettevalmistusega ja ühesuguselt hinnatava tegevusega ka ühtlast palka peavad saama. Ometi pole õiglasel moodsuul leidmine siin kerge, mida tõendab üks juba arvutu literatuur, mis selles küsimuses ilmunud nii ametnike kutseajakirjas kui eribrošüürides — ja lõplikult rahuldavalt lahendamata on see probleem tänapäevani. 1927. a. palgaseaduse järgi jagunevad töusvate palkadega grupid nelja pealiiki. Gruppidesse 2 ja 1 kuuluvad kõrgemad ametnikud, 4 ja 3 — kõrgema keskteenistuse (gehobener mittlerer Dienst) ametnikud, 8 kuni 5 alama keskteenistuse ametnikud ja mõningad ametnike erigrupid, eriti tehnilised ametnikud ja gruppidesse 12 kuni 9 alamteenistuse ametnikud. Nii on loodud neli eraldatud teenistusredelit (Laufbahner), mis üks-teistest teravasti eraldatud ka nõutava eelhariduse poolest: akadeemikud, keskaridusega ametnikud, ametnikud, kes teenistusse astuvad kas õppinud käsi- ja oskustöölisena või kaitsevääst (Militärwärter; need on kaitsevääst sealt lahkumise puhul tsiviilteenistusse üleminekuks teataval määral ettevalmistatud isikud) ning lõpuks ilma eriliste teadmisteta algkooli haridusega isikud. Üldiselt paistab, et just nõutav eelharidus üksikute ametnike kategooriate liikidesse jaotamisel viimases palgakorralduses peamist osa mängib. Ametnikkond selle vastu on alati nõudnud, et gruppidesse jaotamisel mööduandev oleks nõutav tegevus (die verlangte Leitung) ja peale selle ka arvesse võetaks nii tegevuse vastutusrikkus kui ka kehaliste ja vaimsete jõudude ja närvide kuluvas teenistuses. Suhe üksikute palgagruppide palkade vahel on samuti muutunud olnud, olenedes mõjust, mis ametkonnas enimestel massidel oli vastavate palgareformide maksmapanekul. 1909. a. oli suhe madalama

ja kõrgeima palga vahel alguspalkades 1:6,7 ja lõpupalkades 1:8,6. 1920. a. palgareformi puhul vähenes see suhe ümmarguselt 1:4 peale; 1927. a. reformi järgi on aga jällegi alguspalkades 1:5,6 ja lõpupalkades 1:6.

Mis nüüd puutub palganormide eneste suurusesse, siis on needki aegade jooksul väga muutuvad olnud ja on mitmesuguste kärpimiste ja ümberkorralduste tõttu muutunud ka pärast 1927. a. palgaseadust, mis meie ülevaate aluseks. Meil pole mõtet neid üksikasjalikult vaatlema hakata, kuna nad erineva elumaksu suhte tõttu nii-kui-nii meile kuigi palju ei ütle. Üldiseks orienteerimiseks olgu vaid toodud järgnev nominaalpalgade võrdlus palkadega enne maailmasõda. 31. dets 1931. a. oli elumaksu indeks 130,1, kui 1913/14 võtta 100-na. Jaanuaris 1932. a. oli nominaalpalg, kui 1913/14 võtta 100-na:

	Alguspalk	Lõpupalk
„Schaffner“il (palga gr. A 11)	117,21	130,91
Assistentil (palga gr. A 8 a)	98,48	70,93
Ülemsekretäril (palga gr. A 4 c)	122,69	103,78
Valitsusnõunikul (palga gr. A 2 c)	125,79	104,01
Ministeriaalnõunikul (palga gr. A 1)	94,68	93,46
Ministeriaaldirektoril (B 5)	—	92,07

Peale põhipalga saavad kas kõik saksa ametnikud või mõned nende liigid veel väga mitmesuguseid lisatasusid, nagu korterilisasatu (Wohnungsgeldzuschuss), lasteabiraha (Kinderzuschlag), ametkoha lisatasu (Stellenzulagen), tegevuse edukuse lisatasu (Leistungszulagen), ministeriaal lisatasu (Ministerialzulagen), erilist asukoha lisatasu (örtliche Sonderzuschläge), teenistuspreemiad jne. jne. Ruumi puudusel pole meil võimalik lähemalt käsitada ei neid ega ka diataaride tasusid, pensioone jne. Samal põhjusel pole meil võimalik lähemalt vaadelda tingimusi ametikõrgendusteks ja teenistuses edasisaamiseks.

ametnike kogu, tehnilise kutseühingu ja kutseühingu Tallinna osak. esindajad.

Kuid raskem on asi p. 3 nõuetega. Kuna meie teenijad saavad ajakirja juba 5 a. jooksul tasuta ja kuna selle korra aluseks on kutseühingu kongressi igaaastased otsused, siis keskjuhatus ei tundnud ennast olema õigustatud ega volitatud maksvat moodust muutma, enne kui kongress selles asjas ise seisukoha võtab, organisatsiooni kõrgema organina ja teenijate üldsoovide ja seisukohtade tundjana ja teadjana.

Nii tuleb see küsimus jälle eeloleval kongressil arutusele, seni aga koostöö „Sidega“ kestab. Kuna asja suurem raskus seisab just ajakirja tasuta või maksu eest saamise võimaluses, siis puudutaksin seda võimalust veidi lähemalt.

On tehtud „Postisarve“ veergudel eelmistel aastatel ettelheiteid, et „Sidele“ maksetav Kr. 900 aastas olevat asjata raha raiskamise jne. Nüüd aga selgub siiski, et ühegi teise mooduse juures ei saa selle summa eest anda tasuta samaväärset kutseajakirja. Küsitakse ehk, kuidas siis see „Side“ juures võimalik oli. Sellele peab vastama, et „Side“ toetasid peale postlaste veel raudteelaste organisatsioonid ja riigiteenijate keskkliit, „Side“ tiraaž on suurem ja „Side“ on ilmunud ka nii öeldi „tööriietes“, tal pole olnud ilusat kaant, teda on trükitud odaval paberil jne.

On päris kindel, et kui tahetakse vähegi ilusamat ja suuremat ajakirja, siis maksab see Kr. 2500—3000 aastas ja kui arvestada tellijaid $1000 \times 1,50 =$ Kr. 1500 + erikapitalist saavad Kr. 1000, alles siis on oma iseseisva ajakirja ilmumine võimalik. Selle juures on aga tellijate arv võetud liig julgelt. Väheha tellijate arvu juures peab kuulustega hankima osa sissetulekut. Nagu lugejad sellest lühikesest arvestusest näha võivad, ei ole tasuta ajakirja saamine „Postisarvega“ koostöösse hakates enam võimalik. Ja on väga küsitav kas „Postisarve“ sisu saab parem „Side“ omast.

Kuid kui arvatakse, et teenijad võivad saavad ja nõustuvad ka tellimisraha maksma, olgu siis Kr. 1 või Kr. 1,50 aastas, siis võidakse ju sarnase mooduse juure minna, kui see on teenijate enamus soov.

Mina tahtsin just käesolevas kirjutises küsimust igakülgsest valgustada ja selgitada.

Isiklikult ma siiski pooldan koostööd „Sidega“ ja seda minu eelmises kirjutises („Side“ 1/2 — 1935. a.) toodud motiividel. Üldse on ju koostöö jõulisem kui iseseisev, separaatne, tegevus. Elks ole loodud riigiteenijate kui ka teiste ametiühingute või muude ühingute ja seltside moodust just sellest väljamineks, et ühenduses on jõud. Sel põhimõttel toimivad ka riigid ja rahvad ja meil ei ole minu arvates praegu erilisi põhjusi ajakirja suhtes teisiti talitada. Ainukese põhjuseks võiks siiski kõne alla tulla, et oma ajakiri on ja tundub armsam, lähedam, kodusem, kuna võrreldes koostöös olles on vahetõde kaugem, külmem.

See põhjus on teataval määral kaaluv, kuid kas ta kaalub üles teised motiivid, mis kõnelevad koostöö poolt, see jäägu teenijate eneste otsustada.

Peakoosolekud võtku vastu vastavad otsused ja esindajad kongressil kandku need ette ning sel teel vastuvõetav moodus oleks kõige loomulik, sellega peaks siis tulevikus arvestatama.

Johannes Kallman.

Postlaste oma ajakirjast.

Aasta tagasi valgustasin seda küsimust „Sides“ nr. 1/2 pikemalt. Vahepeal ei ole sisuliselt midagi muutunud ja ma jään seal toodud põhimõtete juure. Et mitte käesoleval korral neid mõtteid korrata, palun postilasi, kes tahavad suhtuda täie tõsidusega kutseajakirja ja oma ajakirja küsimusse, lugeda veel enne käesoleva kirjutisega tutvumist asja selgituseks ning mälu värskendamiseks läbi „Sides“ nr. 1/2 — 1935. a. avaldatud kirjutis.

Veidi on siiski selles küsimuses seisukohad selgunud ja nimelt minu eesmise kirjutise lõpuosa suhtes. Selles lõpuosas oli öeldud, et keskjuhatus ei taha kellelki võimalust võtta ajakirja küsimuses paremini ja targemini midagi teha; keskjuhatus annab Kr. 900 igale teisele, kes kindlustab postlastele selle raha eest parima kutseajakirja, loomulikult ka samadel soodustatud tingimustel.

Aasta jooksul ei tehtud keskjuhatusel mingit konkreetset ettepanekut selles asjas, kuid viimasel keskjuhatusel koosolekul esines keskjuhatusel liige ja „Postisarve“ toimetaja härra Kroon ettepanekuga, lõpetada koostöö „Sidega“ ja asuda koostöösse „Postisarvega“. Hiljem sai keskjuhatus ka „Postisarve“ väljaandjalt, Peapostkontori ametnike kogult, sellesisulise kirjaliku ettepaneku. Kuigi ametlik ettepanek tuli alles asja, on siiski selle küsimuse üle te-

gelaste vahel olnud erajutuajamisi ja selgitavaid kõnelusi.

Mina ja teised keskjuhatusel tegelased on pidanud tähelepanu juhtima järgmistele asjaoludele:

1) „Postisarve“ sisu peaks ümberkorraldatama ja kohaldatama kutseajakirja sisule, sest ei ole küllalt põhjendatud ainult informatsiooni või jutukeste ja luuletuste ajakirja väljaandmine erikapitali summade toetusel.

2) „Postisarve“ väljaandmise tegelik töö, eriti toimetustöö, peaks antama loodava organisatsioonide-vahelise toimikonna kätte, et ka teistel, peale ametnikkogu, oleks kaasaraäkimise võimalus.

3) Kuna kutseajakirja ülesanne on peale muu ka teenijate organiseerimisele kaasaaitamine, selle vajaduse selgitamine ja põhjendamine ning teenijate kasvatamine kutseühingulisel liikumisel, ühis- ja lohusetunde arendamisele jne., siis oleks soovitatav, et ajakirja saaks kõik liikmed endiselt tasuta. Tasuta ajakiri oleks ka liikmele väike soodustus, võrreldes mitteliikmelega, mis seob inimese kutseühingu külge.

Läbirääkimistel on selgunud, et p. 1 ja 2 nõudeid on võimalik „Postisarve“ juures läbi viia. Nimelt „Postisarve“ täiendaks oma sisu ja moodustatakse ka organisatsioonide-vaheline toimikond, millest võtaks osa keskjuhatus,

Raudteelaste Keskühingu juhatus kutsub raudteelasi 23.—25. veebr. hääletama poolt.

Enne praeguse põhiseaduse vastuvõtmist rahvahääletusel 1933. a. oktoobris pööras Raudteelaste Keskühing üleskutsuga kõigi raudteelaste poole, pannes neile südamele hääletada põhiseaduse muutmise eelnõu vastu. Oma sammu põhjendas Keskühing järgmiselt:

„14., 15. ja 16. oktoobril rahvahääletusele kuuluv põhiseaduse muutmise eelnõu annab riigivanemale piiramata võimu, muutes teda ainuvalitsejaks ja lammutades demokraatliku riigikorra.

Diktaatorliku režiimiga maade kogemused näitavad, et seal ühes rahvaesinduse õiguste piiramisega ja rahva vabaduste hävitamisega lammutatakse vabad ametiühingud ja võetakse palgateenijailt kaasarääkimise õigus, asetades neid täiesti kaitseta seisukorda tööandjate ees.

Eelpooltoodud arvesse võttes kutsub Raudteelaste Keskühing kõiki raudteelasi kui palgateenijaid, kelle ainelist ja vaimlist huvid kaitsmine on vabadest tugevatest ametiühingutest, hääletama 14., 15. ja 16. oktoobril põhiseaduse muutmise eelnõu vastu.“

Nagu selgus raudtee suuremates sõlmepunktides korraldatud propaganda-koosolekul, Keskühingu üleskutsel, Keskühingul vastuvõttu raudteelaste rõhuva enamuse poolt. Rahva enamuse aga otsustas teisiti. Loomulik, et Raudteelaste Keskühing ja tema ümber koondunud raudteelased pidid selle tõsiasjaga arvestama, vaatamata oma tõekspidamistele ja arvamistele uue põhiseaduse võimal-

kust mõjust meie rahva ja riigi saatusel.

Tollest äärmiselt pinevast ja hädasohtlikust ajajärgust on möödunud veidi üle kahe aasta ning, kui kummaline see ka ei oleks, selle lühikese aja jooksul on isegi praeguse põhiseaduse väljatöötajad juba jõudnud esineda põhiseaduse parandamise katsetega. Nende poolt on nüüd leidnud tunnustamist praeguses põhiseaduses pesitsevad hädaohtud, mida nad ennemalt maha salgasid.

Need hädaohtud on niivõrd suured, et meie riigivanem on pidanud tarvilikuks mitmel puhul avalikult nende kohta sõna võtta ja rahvale südametunniselt panna nendest vastavad järeldused teha. Pärast neid kõnesid ei peaks enam kellelgi kahtlust olema selles, et praegune põhiseadus tõesti võimaldab meil rahvavalitsusliku korra lammutamist ja sarnase riigikorra püstitamist, mis võib saada hädasohtlikuks meie riigile ja rahvale.

Raudteelaste Keskühing lojalselt suhtudes otsusele, mis langetati rahva poolt oktoobris 1933. a., on aga praeguse põhiseaduse suhtes jäänud oma endise seisukoha juurde. Keskühing on veendunud selles, et kui praegu meil maksva põhiseaduse alusel ei ole püstitatud diktaatori, tarvitatud vägivalda ja valatud verd, siis ainult sellepärast, et meie riiki ju-

hib meie targeim ja kogenum riigimees, kelle elu on möödunud võitluses vabaduse eest ja kelle selget riigimehelikku mõistust ei suuda pimestada võimu küllus. Praegune põhiseadus aga ei anna meile mingisugust tagatist selleks, et see alati nii saab olema. Sellepärast ongi vaja, et võetaks vastu vajalikud parandused praegu maksvas põhiseaduses või vajaduse korral töötataks välja ja võetaks vastu uus põhiseadus.

Raudteelased, eelpooltoodust peaks teile selge olema, et Keskühingu poolt oktoobris 1933. a. võetud seisukoht oli õige. Eks tegeliku elu õppetunnidki ole teile seda kinnitanud. Keskühing tuletab veel kord teile meelde, et teie vaimliste, aineliste ja sotsiaalsete huvid kaitsmine on võimalik ainult demokraatlikus riigikorras, et ainult see riigikord kindlustab teile inimlikud ja õiglaselised töö- ja palgatingimused.

Raudteelased, Riigivanem on seadnud oma püüete lõppsihiks kindla demokraatliku riigikorra, mis peab olema rajatud rahvaesindajate poolt loodud uuele põhiseadusele. Sellepärast on meie kõigi kohus hääletada Riigivanemale Rahvuskogu kokkukutsumiseks volituste andmise poolt.

Eesti Raudteelaste Keskühing.

Uus administratiivasjade toimetamise kord.

1. aprillil s. a. hakkab maksma riigivanema poolt dekreedina 30. detsembril 1935. a. antud Administratiiv-menetluse seaduse (menetlema = teguviisi tarvitama, talitama; protseduur), mis avaldatud RT 4—1936, art. 25.

See seadus, mille eeskirju tuleb kohaldada kõigile asjadele, mis kuuluvad nii riigi- kui ka omavalitsusasutuste võimkonda, kui võt erieskirjadega eriseadusis pole korraldatud teisiti, kõrvaldab nii mõnegi puuduse ja arusaamatuse administratiiv-asjade senises lahendamise korras.

Seadus jaguneb kolme ossa ja koosneb 115 paragrahvist, käsitades administratiiv-asjade lahendamise korra kõiki momente. Meie ajakirja piiratud ruum ei võimalda meil seda suurt seadust kõigis tema osades üksikasjalikult kirjeldada, seepärast oleme sunnitud piirduma vaid üksikute tähtsamate ja eriti uute eeskirjade käsitlemisega.

Asjade alluvus määrub vastavate seaduste ja määruste järgi, kusjuures iga ametiasutis a metikohuslikult asjade alluvuse järgi valvama peab. On avaldus esitatud asutisele, kellele asi ei allu, saadab viimane selle tagasi; võib aga ka võimkondsele asutisele edasi saata. Viimasel juhul peab ta sellest ühtlasi teatama avalduse esitajale. Avalduse esitamise tähtjaks loetakse aeg, mil ta saadi võimkondses ametiasutuses või postil; viimasel juhul arvatakse tähtjaks see postitempli kuupäev, millega kiri on esimesena märgitud mõnes Eesti Vabariigi postiasutises.

Ametnikkude taandamine (asjade otsustamisest kõrvaldamine). Ametnik peab ise taanduma: 1) asjas, millest võtavad osa ta ise, tema abikaasa, sugulane ülenevas või

alanevas joones või sugulane külgjoones kuni neljanda astmeni või hõimlane kuni teise astmeni (vrd. ka Riigiteenistuse seaduse §§ 32 ja 33); 2) asjus, mis puutuvad tema eestkostmisel või hooldamisel olevaisse isikuisse või tema kasulapsisse või kasuvanemaisse; 3) asjus, milles ta oli või on asjaosalise seaduslik esindaja või volinik; 4) asjus, millest on huvitatud ametnik ise või mõni p. p. 1 ja 2 nimetatud isikuist või ametniku volitaja; 5) edasikaebuste otsustamisest asjus, mille otsustamisest ta on osa võtnud eelmistes astmetes (mõnes asutises patustati selle endastmõistetava nõude vastu seni õige tihti); 6) asjus, mille tõttu tema vastu on alatud distsiplinaar- või kriminaaltoimetust.

Ei taandu ametnik eelpoolkirjeldatud põhjusil ise, võivad asjaosalised nõuda tema taandamist; ei tunnista ametnik ettetoodud taandamise põhjusi, peab asjaosalise neid teendama. Kuni asendamiseni võib taanduv või taandatav ametnik teha hädatarvilikke korraldusi.

Eelpoolkirjeldatud taandamiseeskirjad pole aga maksvad riigi- ja omavalitsusteenistuses vahekorrasse puutuvate asjade kohta.

Asjaosaliseks administratiivasjus loetakse isikut, kes nõuab mõnd ametitoimingut, või kellesse ametitoiming puutub, või kelle õigusi või huve ametitoiming võib puudutada; viimasel juhul ainult siis, kui vastav isik ametiasutisele sellekohase avalduse on esitanud.

Asjaosalised ja nende seaduslikud esindajad võivad, kui võt pole nõutav nende isiklik esinemine, oma asju ajada ka volinike kaudu.

Volitust võib anda notari, kohaliku valla- või alevivalitsuse või politsei poolt tõestatud volituste kaudu, kui ka kirjalikus avalduses ja ka suusõnaliselt vastavas asutises, kus see kantakse protokollile. Volituse vastavuse järgi valvab asutis ametikohuslikult. Kutseliselt olla volinikuks administratiivasjus pole õigust isikuil, kel puudub kutse ajada võõraid asju kohtuasutistes (s. t. kes pole vannut. advokaadid või nende abid, või eraadvokaadid, kel õigus võõraid asju ajada kohtuasutistes).

Administratiivasjus asjatoometus algatatakse kas asjaosalise avaldusel või ametiasutuse poolt ametikohuslikult. Avaldused tulevad ametiasutistele esitada kirjalikult; välja arvatud kaebused ja vastulaused, võib avalduse esitada ka suusõnaliselt või telegraafi teel, kui seda ei takista erieskirjad.

Kirjalikus avalduses peab sisalduma: 1) ametiasutise nimetus, kellele ta sihitud; 2) avalduse esitaja nimi ja perekonnanimi; 3) mida palutakse või teatatakse; 4) allkiri ja 5) kui avaldus on esmakordne, siis avalduse esitaja aadress, voliniku kaudu esitamise puhul ka viimase aadress.

Puudub kirjalikul avaldusel allkiri, või ei sisaldu temas seda, mida palutakse või teatatakse, saadetakse avaldus esitajale tagasi.

Suulised avaldused kantakse protokollile või akti märkustesse ja kirjutakse alla nii avalduse tegija kui ka ametniku poolt.

Ei sisalda avaldus ametiasutise nimetust, kellele ta sihitud või on temas muid vormivigu, peab asutis selle siiski arutusele võtma; ta võib ainult, kui niisugused vead tõeliselt takistavad asja lahendamist, neist teatada

avalduse esitajale ja anda talle tähtaja nende parandamiseks. Alles kui antud tähtaja jooksul viga ei parandata, loetakse avaldus esitamatuks. On aga viga antud tähtajaks parandatud, loetakse avaldus algkujul õigel ajal sisseantuks.

Puudub avalduses esitaja või voliniku aadress, jäetakse asi seisma. Kui ühe kuu jooksul aadressi ei teatata, loetakse avaldus esitamatuks; teatakse aga aadress selle tähtaja jooksul, loetakse avaldus esitatuks avalduse esitamise päeval.

Asjaosalistel on õigus ametitundidel näha akti või aktiosasid ning teha neist ärakirju ja väljavõtteid niivõrd, kui see on tarvilik nende õiguslike huvide kaitseks.

Vaatamisele ei kuulu nõupidamise protokollid, ametlikud ettekanded, otsuste kavad ja muud paberid (teiste ametiasutiste teadaanded, teated jms.), millede nägemine asjaosaliste poolt võiks osutada kahjulikuks mõne asjaosalise või kolmanda isiku seaduslikele huvile, või mille näitamist ei võimalda avalik huvi. Aktide vaatamine toimub ametniku järelevalve all.

Ärakerju aktis leiduvaist protokollist ja muist pabereist antakse eelpoolmärgitud tingimustel asjaosalisile ainult siis, kui nad esitavad tõendused, et soovitud ärakerjad on tarvilikud nende eneste või nende volitajate õiguste tõendamiseks või kaitseks.

(Järgneb).

Postiametkonna teenistuslikke teateid.

Nimetatakse p. t. t. ametiõpilasteks:

Mehaaniku õpilaseks palgaga Kr. 25 (ülespidamise raha) kurus: Piliiste, Evald, Tall. telef. v. — 16. nov. 1935. a. Vernitsky, Georg, Tall. telef. v. — 16. novembrist 1935. a. Pent, Heinrich, Pärnumaa t. t. v. — 16. nov. 1935. a. Laks, Oskar, Viltjandimaa t. t. v. — 16. nov. 1935. a. Snarsky, Vello, Võrumaa t. t. v. — 16. nov. 1935. a. Kadday, Herbert, Narva telef. v. — 19. nov. 1935. a. Vöhma, August, Virumaa t. t. v. — 20. nov. 1935. a. Porila, Maks, Virumaa t. t. v. — 20. nov. 1935. a. Sallo, Friedrich, Tall. peatelegr. kontor — 21. nov. 1935. a. Väljaots, Anton, Tartu telef. v. — 21. nov. 1935. a. Türik, Rudolf, Tartu telef. v. — 21. nov. 1935. a. Mirka, Martin, Läänemaa t. t. v. — 21. nov. 1935. a. Ool, Konstantin, Saaremaa t. t. v. — 25. nov. 1935. a. Keppi, Vladimir, Tall. telef. v. — 26. nov. 1935. a. Karu, Ferdinand, Tartumaa t. t. v. asulk. Valgas — 26. nov. 1935. a. Aareleid, Paul, Järvamaa t. t. v. — 10. det. 1935. a. Jurle, Evi ametn. õpil. Tall. peapostk. — 6. detsembrist 1935. a.

Määritakse uue ameti peale:

Rämmal, Kusta, ülem Arhja 3. kl. ptk. — 1-a j. ametn. Tartu ptk., arvates 5. det. 1935. a. teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Streimann, Voldemar, tehn. aruannete kontrolör Postival. — ins. aj. kt. Tall. telef. v., arvates 23. det. 1935. a. enda nõusolekul. Belokon, Nikolai, 1. j. jsk. juh. Tall. telef. v. — tehn. aruannete kontrol. aj. kt. Postival., arvates 23. det. 1935. a. enda nõusolekul. Riikoja, Hellmuth, 1. j. meh. Tall. telef. v. — II j. jsk. juh. aj. kt. Tall. telef. v., arvates 1. jaan. 1936. a. enda nõusolekul.

Paigutatakse ümber:

Laar, Anton, 4. j. ametn. Nõo ptk. — 4. j. ametn. Tartu ptk., arvates 4. det. 1935. a. enda nõusolekul. Lobjalkas, Maria, 3. j. ametn. Lihulla ptk. — 3. j. ametn. Nuia ptk., arvates 27. det. 1935. a. teenistuse huvides ja enda nõusolekul.

Nimetatakse ametisse:

Allmann, Paul, end. ametn. Häädemeeste ptk. — 4. j. ametn. vabateen. Narva ptk., arvates 23. det. 1935. a. Bekker, Eduard, end. aj. tööj. Kil-Nõmme ptk. — noor. post. Lelle ptk., arvates 29. det. 1935. a. Hanso, Elmar, meh. kand. Tall. peatelegr. kont. — 2. j. kiintööt. am. aj. kt. Tall. peatelegr. kt., arvates 1. jaan. 1936. a. Zvetkov, Viktor, remontitööline Tartumaa t. t. v. — noor. post. Tartu ptk., arvates 1. jaan. 1936. a. Ratsiborinsky, Isolde, end. ametn. Tall. peatelegr. kt. — 4. j. ametn. Tall. peapostk., arvates 10. jaan. 1936. a.

Kõrgendatakse ametijärgus:

Kileismann, Rudolf, 2. j. meh. Tall. telef. v. — 1. j. meh., arvates 1. jaan. 1936. a. Lemberg, Louis, 2. j. jsk. juh. aj. kt. Tall. telef. v. — 1. j. jsk. juh. aj. kt., arvates 1. jaan. 1936. a.

Kinnitatakse ametijärgus:

Lilienthaal, Robert, 2. j. jsk. juh. aj. kt. Läänemaa t. t. v. — 2. j. jsk. juh., arvates 1. jaan. 1936. a.

Vallandatakse ametist:

Pihelgas, Jaan, noor. post. Tartu ptk., arvates 15. jaan. 1936. a. B. Eraseaduse § 4186 ja Riigiteen. tasude seaduse § 23 põhjal, parandamata haiguse tõttu. Toom, Viktor, meh. kand. Saaremaa t. t. v., arvates 16. jaan. 1936. a., enda palvel.

Intelligent töötute probleem.

Sundaega teeninud haritlase ja üleajateenija-kaitsevaelase töövõimalused.

Vabadussõja lõppedes siirdusid vabadusvõitlejad rahuliku elu radadele ja igüks, kes ei jäänud teenima kaitsevälkke, seadis oma elu nii ehk teisiti, — kes asus põldu harima, kes astus riigi või omavalitsuse teenistusse, kes muutus ärimeheks, ettevõtjaks, vabakutseliseks töösturiks või käsitööliseks. Kuna tollal, s. o. riigi loomise algaastail, jatkus tööd ja teenistust igaihele, siis ei tuntud teenistuse ega teenistuskohdade puudust. Pealegi võimaldas vabariigi valitsuse sellekohane otsus vabadussõjast osavõtnutele, eriti ohvitseridele ja ametnikkudele, kohasaamise riigi- ja omavalitsuse asutustes.

Aegade möödudes, kui tulid rasked kriisiraskustest toibuma, mis pärast ka töötute probleem füüsilise töötajate suhtes mõnema, muutus olukord, mille tagajärjel tekkis suur hulk töötuid, kes vajastasid teenistust ja leiba. Väike ja noor Eesti riik hakkas enne teisi riike kriisiraskustest toibuma, mis pärast ka töötute probleem füüsilise töötajate suhtes viimase paari aasta jooksul on enam-vähem lahenenud, ehkki töö vabavaliku võimalust veel ei ole.

Pisut teisiti on aga intelligenttöötute olukord, mis lahendamist alles veel ootab. Ei ole saladus, et riigi- ja omavalitsuse ametkondade ja asutuste juhtidel tuleb alaliselt tegemist teha kohasoovijatega, kes paluvad endid teenistusse võtta ükskõik missugusele kohale. Ametkondade keskasutused ja omavalitsuste asutuste kantseleid on kuhjatud kohasooviavate palvekirjadega, mille arv ei räägi vähenevat, pigemini küll suureneb. Kriisiaegu arvesse võttes, mis alles hakkavad oma teravust kaotama, on arusaadav, et kõiki soovijaid rahuldada pole võimalik. Kuid sealjuures tuleks ära kasutada igat võimalust, mis ehk veel on kasutamata, et suuremat hulka hädalisi saaks rahuldada.

Jälgides mõningaid korraldusi paistab silma, nagu oleks võimalik mõndagi asja

intelligenttöötute suhtes õiglasemalt lahendada, viies läbi maksvates korraldustes mõningad korrektiivid. Toome ühe näite. Teatavasti pandi maksma korraldus, mille järele kaitsevaelastel-üleajateenijatel on eesõigus kohasaamiseks riigiasutustes. Arvatavasti pidi see korraldus puudutama neid üleajateenijaid-kaitsevaelasi, kes kaitsevæe kooseisude kokkuvõtmise tõttu teenistusest vabanesid. Siis ei saaks selle kohta midagi ütelda. Tegelikult on aga kujunenud nii, et üleajateenija, kellele enam ei meeldi kaitsevæes teenida, lahkub seal ja siirdub teisele teenistuskohale riigiasutuses, mis tema soovile ja maitsele enam vastab. Nii on mõnes ametkonnas viimase paari aasta jooksul võetud teenistusse ainult üleajateenijaid-kaitsevaelasi, mille tagajärjel paljud noored intelligenttöötud, kes oleksid nõus ükskõik missugust teenistuskohata vastu võtma, kohta ei saa, vaid seisavad aastaid kohasoovijate kandidaatide nimekirjas.

Sealjuures on nad kõik ühesugused kaitsevæelased: üks üleajateenija-kaitsevæelane, teine sundaega teeninud kaitsevæelane. Esimene neist teenis kaitsevæes palgalisel kohal, teine aga — palgata, kuid teinud läbi sõjaväelise õppe samuti nagu üleajateenija.

Praegusel ajal, kus teenistuskohdade puudusel paljud noored töötud kannatavad puudust, ei paista õiglase clevat, et ühtedele võimaldatakse teenistuskohdade vaba valik, kuna teised ei saa mingisugust teenistuskohata.

Kui see korraldus on tingitud asjaolust, et kõik riigiteenijad peaksid omama sõjalise väljaõppe, siis tuleks selles küsimuses luua ühtlus ja võimaldada ka sundaega teeninud kodanikule-haritlasele ühesugusel alusel üleajateenijaga eesõigus kohasaamiseks riigiteenistuses.

Endu Päit.

„Side“ on organiseeritud riigiteenijaskonna häälkandja.

„Side“ maksab 1936. a.: poolaastas 75 s., aastas 1 kr. 50 s.

„Side“ tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid, posti-agentuurid, riigiteenijaskonna kutseorganisatsioonide juhatused.

„Side“ toimetis ja talitus asub Tallinnas, Kopli tän. 7-a, tel. Balti 357.

Dir. G. Jallajas — ratsionaliseerimise isa.

Läinud aasta 29. detsembril postivalitsuse direktor ins. G. Jallajas pühitses oma 60 a. sünni juubelit. Sel puhul lubatagu mõne suletõmbega iseloomustada juubilarit kui organisatorit ja kui inimest.

Kui ins. G. Jallajas 12. aasta eest asus postiametkonna juhtimisele, oli posti-telegr.-telefonivõrk alles kujunemise algstaadiumis. Mitte vilunud töjõudest polnud puudu, vaid puudusid tööabinõud, käsiraamatud, kindel tööorganisatsioon ja edaspidise posti-telegr.-telefoni asjanduse väljaarendamine. Asuti töö ratsionaliseerimisele ja tööde normeerimisele põhimõttel, et keskmiste võimete teenijal tuleb oma tööaja jooksul keskmine norm tööd ära teha ja et töötegemisel tuleb tarvitada proovitud ja ainult otstarbekaid töövõtteid, vältides asjata ajakulu. Sellest olenevalt töötati välja ka n.-n. preemia-süsteem, mille järele töötajal avanes võimalus üle nõuetava normi tehtud töö eest saada lisatasu ehk kokkuhoiu preemiat. Kuna töönormid iseenesest ei ole mitte absoluutsed, vaid sõltuvad mitmesugustest ja muutuvatest asjaoludest (tööabinõudest, uutest töökorraldustest jne.), siis on vahepeal ka töönorme muudetud, suurendatud. Oiglased töönormid on mitmeti kasuks teenijaskonnale. Nad on ühtlaseks ja objektiivseks moodupuuks töötajate töö hindamisel ja kaitseabinõuks, kui kellelgi peaks mõtsetse tulema ette heita postiteenijaskonnale, nagu ei teeks nad küllalt intensiivselt tööd. Tööühikute järele määratakse koosseisud, mis vastavad asutuse tööhulga. Töönormide puudumisel võib

koosseisude määramine kujuneda juhuslikuks ja olenevaks sellest, kuidas üks ehk teine asutuse ülem ehk tööala juhataja suudab koosseisu suurendamist või vähendamist kaitsta.

Postiametkonna töö ratsionaliseerimisega on lugupeetud juubilar tunnustamist leidnud mitte üksnes Eestis, vaid ka väljaspool. Sellepärast nimetatakse teda põhjendatult ka Eesti Tayloriks ja ratsionaliseerimise isaks.

Juubilar ei ole mitte üksnes andekas organisator, vaid ka hea inimestetundja ja sealjuures ise heatahtlik ning sõbralik inimene. Sellepärast suhtub ta teisele inimesele kannatlikkusega, pidades põhimõtteid kinni, et inimene iseenesest pole mitte halb, vaid olukord ja ümbrus mõjutavad teda. Küll inimene paraneb, kui temale selleks aega ja võimalust anda. Ka siin leiab juubilar sageli lähenduse omapäraste katsete kaudu.

Selleks üks näide. Ühel väiksema asutuse ülemal oli halvaks omaduseks äkkviha, mille all kannatas ta ise ja kannatasid kaasteenijad. Selle tagajärjel muutus vahetõde ülemal ja teenijate vahel ebamugavaks, millest teada sai direktor. Kuna mees teenistuses oli korralik ja karistuseks põhjust ei annud, siis soovitanud direktor sellele ülemale, et ta hoiaks vett suus seni kui vihahoog mööda läheb. Kuuldavasti oli see abinõu mõjunud parandavalt. Juubilarit inimestetundmine ja meelespidamise võime on imestamisväärne: ta tunneb oma ametnikest ja teenijast peagu kõiki isiklikult, ehkki postiametkonna koosseis ulatab 1500. inimeseni.

Soovime juubilarile jõudu, head tervist ja palju aastaid.
Amicus postalicus.

11) Rahvuskogu valimise asjus otsustati valimistest aktiivselt osa võtta ning soovitada kõigile teenijatele hääletada Põhiseaduse uuendamise ja rahvuskogu kokkukutsumise poolt.

Keskjuhatus.

Ed. Muna 50-aastane.

Möödunud kuu 5. päeval sai raudteelaste organiseeritud peres laialdaselt tuntud Edward Muna 50 aastat vanaks. Koos sellega võis juubilar vaadata tagasi 20-aastasele raudteeteenistusele.

E. Muna sündis 5. jaanuaril 1886. a. Kastre-Võnnu vallas talupidaja pojana. Lõpetanud kooliskäimise asus õppima sepatööd. 1904.—1911. aastani õppis püüa-asjandust, tüütes meierei meistri ja valitseja kohuseid. 1911. a. sündis pealinnas, kus töötas suuremates tehastes sepana. 1915. a. lõpul astus E. Muna raudteeteenistusse Nõmme kindluse raudteele. Raudteeteenistusele on juubilar seni truult jäänud.

Et E. Muna seltskondlik tegevus on olnud alati südamel lähedal, siis on ta end suure innuga rakendanud raudteelaste organiseerimise töösse. Juba Raudteelaste Liidu tegevusest võttis juubilar innukalt osa. Kauemat aega on ta olnud Ehitusameti teenijate kutseühingu esimeheks ja selle ühingu esindajaks Raudteelaste Keskühingus.

E. Muna on raudteelaste peres laialdaselt tuntud ja armastatud kaasvõitleja, kes kõik enda peale võetud kohused on täitnud truult ja suure andumusega.

Jatkugu juubilaril ka edaspidi tahet ja jõudu edasitöötamiseks raudteelaskonna kasuks. Selleks kaasteenijate parimad õnnesoovid juubilarile.

Raudteelased hääletavad poolt.

4. veebruaril k. a. otsustas Keskühingu juhatus pöörduda üleskutsega kõigi raudteelaste poole, pannes neile südamel peale hääletada Riigivanemale Rahvuskogu kokkukutsumiseks võltuste andmise poolt. Ühtlasi otsustati korraldada koosolekuid, kus esinetakse selgitavate kõnedega Rahvuskogu kokkukutsumise vajadusest.

Pärnu raudteelased ei ole rahul oma hambaarstiga.

Et Pärnu raudteelased ei ole rahul oma hambaarstiga, siis pööras raudteelaste Keskühing märgukirjaga peaarsti poole, paludes luua olukord, mis võimaldaks korraldada hammaste arstimist.

Postiteenijate k/ü. Keskjuhatus tegevusest.

Keskjuhatus koosolek peeti 19. jaanuaril k. a.

1) Võeti teadmiseks informatsioon postivalitsuse direktori juubeli korraldamise toimikonna tegevusest, kesklüüdi tegevusest j. m.

2) 1935. a. aruanne vaadati läbi ja kinnitati summas Kr. 8756,35, mis esitatakse rev. komisjonile läbivaatamiseks ning kongressile vastuvõtmiseks.

3) Koostöö vahetõde „Sidega“ öeldi üles, arvates 1. märtsist 1936. a., et võimaldada kongressil ajakirja asjus leida soovikorra teist moodust ning anda „Postisarvelle“ võimalus esitada Keskjuhatusel koostöö asjus üksikasjalikum kava.

4) 1936. a. eelarve võeti vastu ja otsustati esitada kongressile summas Kr. 7722,75.

5) 1936. a. kongress otsustati kokku kutsuda 15. ja 16. märtsil, päevakorraga: juhatus valimine, kodukorra ja päevakorra vastuvõtmine, 1935. a. aruanded, 1936. a. eelarve, riigiteenijate majanduslik seisukord, teenistuselised ja organisatsioonilised küsimused, valimised, algatatud küsimusi.

Kongressile otsustati paluda kõnelema propaganda ameti juhatajat härra Oidermaad või

mõnda tema abilist, teemil: rahvuslus ja riigiteenijad. Organisatsioonilisis asjus kantakse ette referaadid: rahvusvahelise postiteenijate liidu 1935. a. kongressi tööst ja riigiteenijate organisatsioonide ümberkujundamise kavadest.

6) Erikapitali komitee esindajateks valiti: A. Grünberg, J. Martinson, J. Kallman.

7) Postivalitsusele otsustati saata märgukiri, et korraldus vihmakuubede kontoris hoidmise kohta ära muudetakse ja et lubatakse teenijatel vihmakuubed pidada kodus, kus nende korraldus eest hoolitsemine parem.

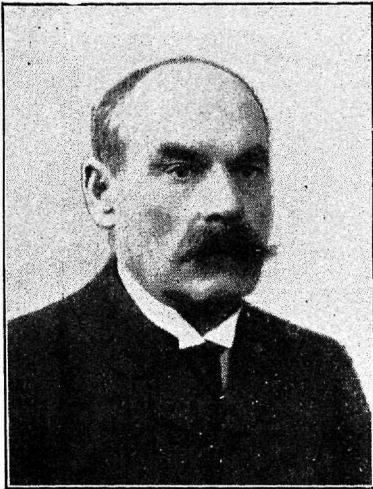
8) Emeritaarkassa loomise asjus otsustati saata osakondadele ringkiri; selgitada selle kassa sisu ja mõtet ning paluda teateid kas on asjahuvisi teenijaid, kes asuks nim. kassa põhikirja koostamisele ning kassa organiseerimisele.

9) Nimede eestistamise Kesktoimikonna soovivaldust kaaludes otsustati soovitada võõrnimega teenijatele peatset nimede eestistamist.

10) Raamatu aasta peakomitee ettepaneku kohaselt otsustati teenijatele soovitada püha-deks ja tähtpäevadeks sugulastele ja tuttavatele kinkida raamatuid.

**Uuendage „Side“ 1936. a.
I poole tellimisi.**

K. Selgise 25 a. teenistuse-juubel.

14. veebruaril s. a. pühitseb Raudtee val. Ehituseameti 4. liini jaoskonna pott-sepp Kristjan Selgise oma 25-a. raudtee teenistuse juubelit. K. Selgise, kes on sündinud 4. septembril 1872. a. Kudina vallas, Tartumaal, algas raudtee teenistust Tapal juba 1907. a. Alates 1919. a. teenib Tartus. K. Selgise on võtnud elavalt osa raudteelaste kultuurilistest ja kutse- listest üritustest. On olnud pikemat aega tegev Raudteelaste hoolekande ühingus, samuti Raudtee Tee- ja Ehituste kuuteenijate ja alal. päevatöölise kutseühingus, olles ühtlasi nimetatud kutseühingu Tartu jaoskonna kauaaegseks ja energiliseks esindajaks. K. Selgise on Tartu jaoskonnas olnud mitmekordselt töölisnõukogu liige ja praeguses töölisnõukogus on esimeheks. Juubilar omab raudteelaste seas laialdase populaarsuse, kuna tema on võtnud osa saadikuna kõikidest Eesti Raudteelaste Keskühingu poolt Tallinnas peetud kongressidest. Oma õigluse, otsekohesuse ja sõbralikkusega on K. Selgise võitnud kaasteenijate sügava poolehoiu. Soovime vanale kaasvõitlejale edu ja jõudu ka edaspidiseks.

Postiteateid välismailt.

Ilmus inglise kirjaniku Ladislaus Farago sulest raamat Abessiinia kohta, milles ta järgmist kirjutab Abessiinia postioludest: Abessiinia pealinna Addis Abeba'sse tuleb postirong ainult üks-kord nädalas. Ta saabub kell 9 õhtul, ning rahvas ootab postimaja juures 1/29-st kuni poole ööni, millise aja jooksul posti sorteeritakse. Hulk inimesi, kes üldse posti ei saagi, kogunevad ka iga esmaspäeva õhtul postimaja juure, et kohata sõpru ja tuttavaid. Postiametnikkudeks on abessiinlased, väga vilunud ja korralikud, kuid neil ei ole palju tööd, sest posti väljastamist linnas ei ole, vaid igalüks, kellel posti on oodata, peab selle ka ise postimajast ära tooma. Nimetatud postimaja on väga kena ehitus, kuid ka ainuke selline kogu maal. Sisemaal ei ole mingisugust moodsat postiühendust. Kord nädalas alustavad kirjakandjad rasket ja kardetavat teekonda, et posti väljaspoole pealinna kätte toimetada. Nad käivad 40—50 miili, et jõuda järgmise postitajamani, kus teine kirjakandja selle jälle edasi toimetab. Sisemaal vaadatakse kirjakandjatele kui pühakutele, mille tõttu neil on ka võrdlemisi kindel reisisa. Vormiriietust neil ei ole, kuid kannavad enda ees keppi, mille ülemises otsas on avaus kirjade jaoks, ning see kepp on nende ameti küllaldaseks tunnusemärgiks. Toiduks on neil kaasas vaid leiba ja herneid. Nad läbistavad paljajalu pöösastikud, kõrbed ja stepid ning ronivad mägedes nagu kitsed. Alaline hädahoht varitseb neid metsloomade poolt, kuid ükski kirjakandja ei ole relvastatud, ehk küll muidu Abessiinia iga laps kannab relva. Kuna kirjakandjad kõikidesse kohtadesse posti ei kanna, on selleks ametiasutustel omad kandjad, kellel kirjade viimiseks ja tagasitoomiseks sagedasti läheb aega 7 kuni 8 nädalat.

Kui hakati posti edasi toimetama transportsõidukitega, rööviti need tühjaks, ning asutati isegi röövjõukude organisatsioon postisõidukite riisumiseks. Postivalitsus oli selle tõttu sunnitud uuesti minema üle juba tuhat aastat käsitatud käskjaljade süsteemile.

Inglise postivalitsuse andmete järgi oli Inglismaal 1. juulil 1935. a. 239,302 p.-t.-t. teenijat, see on 8501 võrra rohkem kui eelmisel aastal. See arv ületab kõik eelmised aastad, väljaarvatud ebanormaalsed olud sõja ajal. Enne kriisiaega oli umbes 232,000 isikut postiteenistuses. Telefonimaksu alandamise puhul 1. okt. 1934. a. tõusis telefoni alal töötavate ametnikkude arv 4107 võrra.

Inglise postivalitsuse seadis üles Londonis, Charing Cross-Postamt'is masina publikule teadete andmiseks. See automaat kujutab enesest lauda, millel 50 klahvi, igal klahvil selgitav pealkiri. Isik, kes soovib näiteks saada teada paki saatkulu, vajutab vastavale klahvile, ning apparaadi esikülje keskel ilmub valgustatud avause kaart, millel on soovitud vastus. Nimetatud masin on ametnikkudele suureks abiks. Kui see masin on tunnistatud küllaldaselt kõlblikuks, siis müretsetakse neid ka teistesse postiasutistesse.

Raudteelaste välismaine kroonika.

Ameerika veduriteenijad nõuavad tööaja lühendamist.

Ameerika veduriteenijate ühing töötas välja ja esitas uued tööaja määrused, millede kohaselt töötundide arv päevas väheneks 8 pealt 7 peale ilma palkade vähendamise ta. Uute määruste kavas on ka ette nähtud rongide suurus ja meeskondade suurus iga rongi kohta. Selle kohaselt peaks igas rongis vähemalt 4 meest olema.

Austraalia raudteede tehastes 44-tunnine töönädal.

Austraalia töö vahetuskohas otsustas panna maksma Austraalia raudteede tehastes 44-tunnilise töönädala, kusjuures palkade vähendamist ei tohi ette võtta.

Rootsi raudteelased nõuavad palgakõrgendust.

Raudteelaste organisatsioonid esinesid märgukirjaga, nõudes palkade parandamist ja praegu maksvusel olevate palkadesse puutuvate määruste muutmist. Need pidid tulema revideerimisele 1930. aastal, kuid kriisi tõttu revideerimine jäi ära. Et aga majanduslik seisukord on märksa paranenud, siis arvavad raudteelased endid õigustatud olevat esineda palkade parandamise nõudega. Raudteelased soovivad ette, et nende palgad on kaugele taht jäänud eraettevõtete teenijate palkadest. Näiteks jaamatöömehe palk oli 1914. a. 1720 rootsi krooni, praegu 3395 rootsi krooni (umbes 3200 eesti krooni), mis kuu kohta teeb umbes 266 krooni), seega kõrgendus 98% ulatuses. Eraettevõtetes on aga palgad tõusnud 120% võrra. Toonitatakse, et juba enne maailmasõda oli kavatsus tõsta raudteelaste palku.

Vastavale ministrile tehti ülesandeks panna toime olukorra uurimiseks.

Iiri raudteelaste palgakõrgendus.

Iiri raudteedetselti ja raudteelaste ühingute vahel saavutati kokkulepe kriiaegsete kärpimiste ärajätmise kohta 2 1/2% ulatuses.

Palkade vähendamine Šveitsis.

Šveitsis kavatsetakse vähendada riigiteenijate, seal hulgas ka raudteelaste,

palku 14% võrra. Vähendamisele kuuluksid palgad, mis ületavad 1500 franki (1800 eesti krooni aastas, ehk 150 krooni kuus).

Inglise raudteelased nõuavad palkade kärpimiste ärajätmist.

Inglise raudteelaste organisatsioonid otsustasid alustada läbirääkimisi palkade kärpimiste ärajätmise kohta. Osaline ärajätmine teostati juba möödunud aastal. Täielik ärajätmine nõuab 3.000.000 naela sterlingit lisakulusid. Raudteelased toonitavad, et raudteede märksa paranenud majanduslik olukord võimaldab selle summa katmist.

Tšehhoslovakkia raudteelaste ühised aktsioonid.

Viimasel ajal on Tšehhoslovakkia palgateenijate olukord halvenenud. Teatavate ringkondade püüete tagajärjel on hinnad tõusnud ja selle tõttu reaalpalgad langenud. Palgateenijad korraldavad ülemaalsi protestikoosolekuid. Üldine olukord on mõjutanud ka raudteelasi. Kõigi ühingute vahel on saavutatud kokkulepe ühiste aktsioonide korraldamiseks. Kavatakse kutsuda kokku massilised koosolekud 20 suuremas punktis. Muuseas nõutakse, et jätetaks ära kõik mahaarved palkadest ja pensionidest, mis viimaste aastate jooksul on maksma pandud.

Uus tööaja-määrus Brasiilia raudteedel.

7. II. s.a. hakkas maksma dekreet, millega on reguleeritud Brasiilia raudteedel tööaeg. Kogu raudteede personaal on selleks jagatud 4-a. gruppi. Üldiselt raudteelaste kohta on maksev põhimõtteliselt kaheksatunniline tööpäev. Liiklus-teenistuses tuleb töötada 96 tundi 14 päeva jooksul (s. o. 48 tundi nädalas), katkestamata tööaeg ei tohi ületada 16 tundi, kindlaks määratud kategooriaal 12 tundi. Üldiselt on fikseeritud, et pärast 8-tunnilist tööd peab olema katkestamata puhkeaeg 8 tundi. Töö ajavahemikul kl. 6—22 loetakse päevaseks ja kella 22—6 öösiseks tööks. Mõõdapääsmatu juhtudel on lubatud tööaega suurendada 120 tunnile ja isegi 144 tunnile 14 päeva kohta. Viimasel juhul aga peab olema infor-meeritud tööministeerium.